

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คณิตศาสตร์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ เพราะคณิตศาสตร์ช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดได้อย่างมีระบบ มีเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณิตศาสตร์เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมนุษย์มาโดยตลอด อย่างไรก็ตามบทบาทของคณิตศาสตร์ที่มีต่อความก้าวหน้าของมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่บุคคลโดยทั่วไปมักจะมองไม่เห็น เพราะคณิตศาสตร์เองเป็นนามธรรมไม่มีตัวตนให้เรามองเห็นหรือจับต้องได้ คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ และใช้ในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ และเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนเป็นพื้นฐานสำหรับการค้นคว้าวิจัยทุกประเภท (จำเนียร แซ่อิม, 2547 : 1)

นอกจากนี้วิชาคณิตศาสตร์ยังมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ทั้งนี้เพราะวิชาคณิตศาสตร์มักจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขาย การคมนาคม การธนาคาร จะเห็นได้ว่าถ้าขาดความรู้ทางคณิตศาสตร์แล้ว เป็นการยากที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการวางรากฐานทางคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมาก และจากอดีตที่ผ่านมาปัญหาการเรียนอ่อนในวิชาคณิตศาสตร์ยังเป็นปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นเท่าที่ควร เป็นเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นอยู่ในเกณฑ์ต่ำด้วย (เกษม สิริสัมพันธ์, 2526 : 17 อ้างถึงใน สมบูรณ์ คำฟู, 2545 : 1)

ถึงแม้ว่าวิชาคณิตศาสตร์จะเป็นวิชาที่มีความสำคัญ แต่จากการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่ สาวิตรี วงศ์สุกัลป์ กล่าวว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในปัจจุบัน ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้นเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ครูผู้สอน พบว่า ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและคู่มือ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ขาดความรู้เรื่องการสอนคณิตศาสตร์แผนใหม่ ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน และไม่กระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 2) ด้านตัวนักเรียน พบว่า ไม่เข้าใจหลักการและความคิดรวบยอด ไม่มีทักษะในการคำนวณ ไม่มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา ตลอดจนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์

3) ด้านหลักสูตร พบว่า เนื้อหาบางบทยากเกินไปและไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน บางบทไม่เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ ทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ 4) ผู้บริหารและผู้ปกครอง พบว่า ผู้บริหารทำการนิเทศค่อนข้างน้อย ขาดการติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และด้านผู้ปกครอง พบว่า ไม่เข้าใจการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ ไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาได้ 5) ด้านการสอนซ่อมเสริม พบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้นและไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ตลอดจนครูขาดสื่อ อุปกรณ์การสอน และขาดการศึกษาจุดอ่อนของนักเรียนที่เรียนอ่อนวิชาคณิตศาสตร์ จากสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจในหลักการและความคิดรวบยอดที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการคิด คิดแก้ปัญหา คิดคำนวณ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ในที่สุด (จารึก ศรีคุณ โน, 2535 : 10 อ้างถึงใน สาวิตรี วงศ์สุกัลป์, 2542 : 2 – 3) ขณะเดียวกัน ปริญาพร เลิศพันธ์ กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนจะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนในด้านพฤติกรรมการสอน ประสิทธิภาพการสอน พฤติกรรมการสอน เพศ วิธีการสอนและสื่อการสอน ตัวของนักเรียน ในด้านเพศ พฤติกรรม การเรียน เจตคติ พื้นฐานความรู้ การคบเพื่อน การเรียนพิเศษ ระยะเวลาจากบ้านมาโรงเรียนและการทำการบ้าน และผู้ปกครองในด้านอาชีพ การศึกษา และฐานะ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2536 : 10 อ้างถึงใน ปริญาพร เลิศพันธ์, 2547 : 3)

ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตเด็ก เป็นครูคนแรกซึ่งมีความสำคัญที่สุดของเด็ก เนื่องจากเป็นผู้ให้กำเนิด เลี้ยงดู และใกล้ชิดเด็กที่สุด เข้าใจพื้นฐานอันแท้จริงทั้งกายและอารมณ์ ในการที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในโรงเรียนนั้น ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จได้อย่างดีที่สุด บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กมิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดู อบรมบ่มนิสัย บทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองต้องกระทำ คือ การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของตน เมื่อผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาและความพร้อมของผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษานักเรียน ผู้ปกครองที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน มักจะมีความคิดเห็นต่อคุณค่าในการศึกษาแตกต่างกัน (สุวัฒนา แก้วสุวรรณ, 2535 : บทคัดย่อ อ้างถึงใน วิชัย มั่นพลศรี, 2545 : 3)

จะเห็นได้ว่าในชีวิตการเป็นนักเรียน เด็กย่อมจะได้รับอิทธิพลจากบุคคล 2 ฝ่าย คือ ครูและผู้ปกครอง โดยเฉพาะผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็กมากที่สุด ดังนั้นการจัดการศึกษานอกจากจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของโรงเรียน โดยครูเป็น

ผู้สอนแล้ว บ้านก็ยังเป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่เด็กด้วย หากปล่อยให้ครูอบรมสั่งสอนอยู่เพียงฝ่ายเดียว ผลที่เกิดขึ้นอาจไม่แก้ปัญหา หรือแก้ไขไม่ประสบผลสำเร็จอย่างที่ผ่านมา ผู้ปกครองและครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ผู้ปกครองมีส่วนอย่างมากต่อการปลูกฝังให้เด็กรักการศึกษา การที่ผู้ปกครองให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียนของเด็กจะเป็นแรงผลักดันให้เขามีความพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรสนับสนุนส่งเสริมและเป็นกำลังใจแก่เด็ก ด้านการติดตามผลการเรียนและพฤติกรรมของเด็กทุกกระยะ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน การจัดหาสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การให้ความรู้เพิ่มเติมทางคณิตศาสตร์ การให้คำอธิบายแนะนำเมื่อเด็กสงสัยไม่เข้าใจ การให้ความร่วมมือกับครู ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเต็มความสามารถ การติดต่อกับครูประจำชั้นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนร่วมกัน พูดยกย่องถึงความสำเร็จของเด็ก และความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กด้วย เพราะทั้งครูและผู้ปกครองต่างก็มีความต้องการให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งถ้าทั้งสองฝ่ายร่วมมือกัน ส่งเสริมเด็กด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน ผลดีย่อมจะเกิดแก่เด็กได้ (ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์, 2525 : 4 – 5 อ้างถึงใน สมบูรณ์ คำฟู. 2545 : 2)

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานของตนคือการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงทางอารมณ์และความมั่นใจของเด็กและเยาวชน การจัดตั้งแวดล้อมในบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดหาหนังสือ วารสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการอ่าน และในปัจจุบันอาจรวมถึงการมีคอมพิวเตอร์ในบ้าน การพาไปทัศนศึกษา การเอาใจใส่ดูแลสุขภาพอนามัย โภชนาการ การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการอบรมให้เป็นคนดี บทบาทต่าง ๆ เหล่านี้ของผู้ปกครองมีส่วนช่วยโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงาม ผู้ปกครองและชุมชนควรจะต้องเข้ามา มีส่วนร่วมกับโรงเรียน (จินตนา ธิปิน, 2539 : บทคัดย่อ อ้างถึงใน วิชัย มั่นผลศรี, 2545 : 4)

จากบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองนักเรียนที่กล่าวมา เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยในส่วนของผู้ปกครองซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็น เพราะการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนย่อมเป็น โอกาสอันดีที่ผู้ปกครองจะได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็น และนอกจากนี้การที่ผู้ปกครองเข้ามาแลกเปลี่ยนหรือร่วมทำกิจกรรมก็จะเกิดการเรียนรู้ระหว่างกันและกันในการร่วมกันพัฒนาเด็ก จึงถือได้ว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมนี้เป็นการศึกษาอย่างหนึ่งของผู้ปกครองและบุคลากรใน โรงเรียน ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นที่พอใจของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งก็คือการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชาตินั่นเอง (วิชัย มั่นพลศรี, 2545 : 5)

การจัดกิจกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐและความต้องการของท้องถิ่น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะปัญหาการศึกษาที่ไม่มีความจำเป็นต่อท้องถิ่นก่อให้เกิดปัญหาท้องถิ่น ไม่ได้รับการพัฒนา ปัญหาการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดการละทิ้งถิ่นฐาน การศึกษาไม่สามารถนำไปสร้างฐานของชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศให้มีความเข้มแข็งได้ ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการศึกษาไทย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรการเรียนการสอนนอกจากจะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนแล้ว ผู้ปกครองและชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่มีโอกาสใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกจากโรงเรียน ทำให้เกิดการแยกนักเรียนออกจากชุมชนท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งเป็นการดึงคนออกจากชุมชนเพื่อเข้าเมือง เพราะเด็กไม่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ชุมชนต้องการ แต่เป็นการเรียนรู้หลักสูตรจากส่วนกลาง ทำให้เด็กไม่มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น เกิดช่องว่างระหว่างพ่อ – แม่ กับลูก ลูกไม่สืบสานอาชีพของพ่อ – แม่ เมื่อจบการศึกษาเด็กก็จะละทิ้งถิ่นฐานเข้าไปทำงานทำในเมืองใหญ่ ทำให้ชุมชนในชนบทอ่อนแอ (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : 4 – 9)

จากรายงานการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียน เป็นสำคัญในจังหวัดสกลนคร : กรณีศึกษาการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อการปฏิรูปทั้ง โรงเรียน ที่คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดทำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อเดือนเมษายน 2543 พบว่า ผู้บริหารของโรงเรียนบางแห่งในจังหวัดยังขาดความรู้ความสามารถทั้งในการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ตลอดจนการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และได้ปฏิเสธแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้เสนอแนะว่าหากโรงเรียนสามารถดำเนินการให้ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเข้าใจตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ ก็จะสามารถเป็นพลังเสริมให้การดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนเดินหน้าไปมากกว่าที่เป็นอยู่ (วีรนุช ปิณฑวณิช, 2543 : 17 – 19)

จะเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวที่พยายามจะให้ทุกฝ่าย ทุกคนในชุมชน เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดการศึกษา รวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักคือ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นมีการนำไปสู่การปฏิบัติ โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ขึ้น เพื่อให้คณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และ ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และมีความคาดหวังว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จะส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนานักเรียนในที่สุด (วิชย มั่นพลศรี, 2545 : 6)

การที่จะให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนในชุมชนซึ่งมีพลังทรัพยากรมากมายที่ยัง ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างและพัฒนาการศึกษาของประชาชน อย่างเต็มกำลังความสามารถ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงยึดหลักการศึกษาดูต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระ กระบวนการเรียนรู้ให้เป็น ไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 5 – 6) ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ให้การสนับสนุน ปรึกษา ประคับประคอง โดยตลอด และการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้การศึกษาที่มีการกำหนด แนวทางจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียวจะมีประสิทธิภาพไม่ได้ (วรมน จุละจาริตต์, 2543 : 36 – 37)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ในการบริหารและจัดการศึกษา การพัฒนาสาระหลักสูตรการศึกษา และการจัดระบบประกัน คุณภาพการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และมีหน้าที่ดำเนินการ จัดการศึกษาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่ง มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกดำ อำเภอกันทรวิชัย และ อำเภอบรบือ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 217 โรง แยกเป็นประถมศึกษา 202 โรง มัธยมศึกษา 15 โรง โรงเรียนเอกชน 11 โรง รวมทั้งสิ้น 228 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1, 2551 : เว็บไซต์)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ผ่านมา ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งจากรายงานการประเมินความก้าวหน้าเพื่อหาศักยภาพทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับต่ำกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่น ๆ ทุกวิชา และจากรายงานผลการทดสอบ NT และ O – Net ปีการศึกษา 2550 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมปรากฏว่า วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ อาจมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ด้านครูสอน ขาดเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่ทำให้น่าสนใจอยากเรียน การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร เอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอน ด้านตัวนักเรียน อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดเลขไม่เป็น และผู้ปกครองในด้านอาชีพ การศึกษา และฐานะ (นางกาญจนา วิเศษรินทอง, 2551 : เว็บบอร์ด)

จากมูลเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา เนื่องจากในระดับนี้จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ซึ่งในบางครั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ควรใช้เวลาส่วนหนึ่งที่บ้าน เพราะเด็กอาจต้องการความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการที่จะพัฒนาการเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพทางการเรียนดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน และที่สำคัญการจัดกิจกรรมการศึกษาโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดมหาสารคามนั้น ยังไม่ได้มีผู้ใดได้ทำการศึกษาหรือทำการวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มากน้อยเพียงใด และมีความคาดหวังในการเข้าร่วมในลักษณะใด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาตามแนวทางการบริหารแบบ โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ที่ยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้ปกครองและสังคม

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมตามความเป็นจริงของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับใด และมีความคาดหวังอย่างไร
2. ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความเป็นจริงและความคาดหวังแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความเป็นจริงและความคาดหวังแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมตามความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมตามความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมตามความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอบรบือ จำนวน 202 โรงเรียน จำนวน 22,500 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอบรบือ รวมจำนวน 100 โรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 400 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็ชชีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 42 – 43)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

- 1) ระดับต่ำกว่าอนุปริญญา
- 2) ระดับอนุปริญญาขึ้นไป

2.1.2 อาชีพของผู้ปกครอง

- 1) อาชีพส่วนตัวหรือรับจ้างเอกชน
- 2) ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านงานวิชาการของโรงเรียน

2.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง

2.2.3 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน

2.2.4 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3. เนื้อหาของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติจริงและความคาดหวังในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ตามขอบข่ายของ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ ธีรภัทร์ เจริญดี (2542 : 9) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์ ไว้ 4 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านงานวิชาการของโรงเรียน
- 3.2 ด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง
- 3.3 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน
- 3.4 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ด้านงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. การมีส่วนร่วมตามความเป็นจริง หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริงที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ในขอบข่ายที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน และด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. การมีส่วนร่วมตามความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการในอนาคตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์ ในขอบข่ายที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน และด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. การมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาสาระและหลักสูตร การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบสาระการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมด้านการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำการบ้าน การตรวจการบ้าน การฝึกให้นักเรียน นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดหาเกมคณิตศาสตร์มาเล่นกับนักเรียน การเตรียมหรือจัดหาอุปกรณ์สนับสนุนที่เอื้อต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

6. การมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งรายภาคและรายปีการศึกษา การสอบถามปัญหาและช่วยแนะนำแนวทางแก้ปัญหา ด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ติดตามนักเรียนเกี่ยวกับความตั้งใจและความสนใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากครูผู้สอน การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาการทางคณิตศาสตร์ทั้งในและนอกโรงเรียน

7. การมีส่วนร่วมด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมหารายได้ ทรัพย์สินและทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมส่งเสริมการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งของเพื่ออำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์

8. ผู้ปกครองของนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย กำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป